

กลไกการควบคุมทางสังคมและบทบาทของการบังคับใช้กฎหมายใน
บริบทสังคมสมัยใหม่: ความท้าทายและโอกาส*

MECHANISMS OF SOCIAL CONTROL AND THE ROLE OF LAW
ENFORCEMENT IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY:
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

เกษรา ผาทอง¹, ธีรวุฒิ นิลเพชร² และ สรรัตน์ กลับลีลา³

Ketsada Phathong¹, Theeravut Ninphet² and Sorat Glubwila³

¹⁻²คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

¹⁻²Faculty of Social Sciences, Royal Police Cadet Academy, Thailand

Corresponding author E-mail: ketsada.iadp@gmail.com

Received 8 December 2024; Revised 29 December 2024; Accepted 30 December 2024

บทคัดย่อ

การควบคุมทางสังคมและการบังคับใช้กฎหมายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบในสังคม โดยเฉพาะในสังคมสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วัฒนธรรม และความหลากหลายทางสังคม การควบคุมทางสังคมเกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมผ่านทั้งกลไกที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่วนการบังคับใช้กฎหมายมีบทบาทสำคัญในการสร้างความยุติธรรมและปกป้องสิทธิของประชาชน บทความนี้มุ่งศึกษาถึงกลไกการควบคุมทางสังคมและบทบาทของการบังคับใช้กฎหมายในบริบทสังคมสมัยใหม่ โดยพิจารณาผลกระทบจากเทคโนโลยี เช่น โซเชียลมีเดียและการเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมและโครงสร้างสังคมที่มีผลต่อ

* เกษรา ผาทอง, ธีรวุฒิ นิลเพชร และ สรรัตน์ กลับลีลา. (2567). กลไกการควบคุมทางสังคมและบทบาทของการบังคับใช้กฎหมายในบริบทสังคมสมัยใหม่: ความท้าทายและโอกาส. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 4(6), 191-211.

Ketsada Phathong, Theeravut Ninphet and Sorat Glubwila. (2024). Mechanisms of Social Control and the Role of Law Enforcement in the Context of Modern Society: Challenges and Opportunities. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University, 4(6), 191-211.

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

การบังคับใช้กฎหมาย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การผสมผสานระหว่างการควบคุมทางสังคม และการบังคับใช้กฎหมายมีความสำคัญในการรับมือกับความท้าทายในสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีและการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการควบคุม พฤติกรรมทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า ความท้าทายที่สำคัญคือความขัดแย้งระหว่างค่านิยม ดั้งเดิมและความเปลี่ยนแปลงในสังคม รวมถึงปัญหาความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงกฎหมาย ข้อเสนอในการศึกษาต่อเนื่องคือ การศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการสร้าง ระบบการบังคับใช้กฎหมายที่มีความยืดหยุ่นและเป็นธรรมสำหรับทุกกลุ่มในสังคม

คำสำคัญ: การควบคุมทางสังคม, การบังคับใช้กฎหมาย, เทคโนโลยี, ความหลากหลายทาง สังคม, ความยุติธรรม

Abstract

Social control and law enforcement are crucial components in maintaining order and stability in society, particularly in the modern context characterized by rapid technological advancements, cultural changes, and social diversity. Social control involves regulating the behavior of individuals through both formal and informal mechanisms, while law enforcement plays a vital role in ensuring justice and protecting citizens' rights. This paper examines the mechanisms of social control and the role of law enforcement in contemporary society, focusing on the impact of technology, such as social media and surveillance technologies, as well as changes in values and social structures that affect law enforcement practices. The study highlights the importance of integrating social control with law enforcement to address challenges in modern society, particularly through the use of technology and promoting cooperation across different sectors in managing social behavior. Additionally, the paper identifies key challenges, such as the conflict between traditional values and societal changes, and the issue of unequal access to legal resources. The paper concludes with recommendations for further research, including the study of the effects of emerging technologies and the development of flexible, fair law enforcement systems that ensure justice for all social groups.

การเคลื่อนย้ายของประชากรทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทั้งในด้านชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความท้าทายต่อการสร้างกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ครอบคลุมและเป็นธรรม เช่น การจัดการกับความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีความแตกต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม (Gurr, 1993) การกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นปัญหาของสังคม เนื่องจากการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความปกติสุขหรือความสงบเรียบร้อยของชนใน

สังคมโดยรวม ซึ่งต่อมากการกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านี้ถูกนิยามให้เป็นสิ่งที่เราเรียกว่า “อาชญากรรม” อาชญากรรมนั้นไม่ใช่ปรากฏการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมยุคใหม่เท่านั้น สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาตั้งแต่โบราณกาล (เสกสรรค์ เครือคำ, 2564: 1)

ความท้าทายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนากลไกการควบคุมทางสังคมและการบังคับใช้กฎหมายที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมสมัยใหม่ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อยและการเคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล

แนวคิดและกรอบทฤษฎีการควบคุมทางสังคม

การควบคุมทางสังคม (Social Control) คือกลไกที่ใช้รักษาระเบียบและพฤติกรรมในสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยอมรับร่วมกัน สถาบันทางสังคม เช่น ครอบครัว การศึกษา และศาสนา เป็นกลไกสำคัญในอดีตที่ช่วยกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม อย่างไรก็ตาม ในยุคสมัยใหม่ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทำให้บทบาทของสถาบันเหล่านี้ลดลง (Berger & Luckmann, 1967)

ในประเทศไทย กลไกการควบคุมทางสังคมมีรากฐานมาจากค่านิยมทางศาสนาและจารีตท้องถิ่น เช่น การยึดถือความกตัญญูและการปฏิบัติตามผู้อาวุโส แต่การเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นเมือง (urbanization) และการเติบโตของสื่อดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ในสังคม ทำให้เกิดความยากลำบากในการใช้กลไกการควบคุมแบบเดิม (สุรางค์ จันทวานิช, 2562) การควบคุมทางสังคมนำไปสู่ความรุนแรงที่ครอบคลุมทั้งความรุนแรงต่อร่างกาย ความรุนแรงต่อจิตใจ ความรุนแรงทางเพศ (ธีรวิทย์ นิลเพ็ชร, 2565: 3)

ความสำคัญของปัญหา

1. การเปลี่ยนแปลงของสถาบันทางสังคม

บทบาทของครอบครัว โรงเรียน และศาสนาในฐานะกลไกการควบคุมทางสังคมลดลง โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองและในกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีการปฏิสัมพันธ์ผ่านช่องทางดิจิทัลมากขึ้น (Giddens, 1990)

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โซเชียลมีเดีย มีบทบาทสำคัญในการสร้างกระบวนการทางสังคมใหม่ ซึ่งอาจทำลายกลไกการควบคุมแบบดั้งเดิม เช่น การแพร่กระจายข้อมูลที่ผิด (fake news) และการสร้างแรงกดดันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Foucault, 1995)

3. ความหลากหลายของประชากร

การเคลื่อนย้ายของประชากรและการเติบโตของความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ชนกลุ่มน้อยและแรงงานข้ามชาติ ทำให้เกิดความซับซ้อนในกระบวนการควบคุมทางสังคมและการออกแบบนโยบายสาธารณะที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม (Gurr, 1993)

แนวคิดและกรอบทฤษฎี

1. นิยามและความหมาย

การควบคุมทางสังคม (Social Control) หมายถึงกระบวนการที่สังคมใช้ในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิก เพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมและบรรทัดฐานที่ได้รับการยอมรับ การควบคุมนี้อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Ross, 1901)

2. ประเภทของการควบคุมทางสังคม

2.1 การควบคุมโดยไม่เป็นทางการ (Informal Social Control)

- อาศัยบทบาทของครอบครัว ชุมชน และค่านิยมทางวัฒนธรรม
- ตัวอย่าง เช่น การตำหนิหรือคำชมในสังคม

2.2 การควบคุมโดยเป็นทางการ (Formal Social Control)

- อาศัยกฎหมายและกฎระเบียบที่ออกโดยรัฐ
- ตัวอย่าง เช่น การลงโทษทางกฎหมายหรือการออกกฎเกณฑ์ในองค์กร

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 ทฤษฎี Functionalism เป็นแนวคิดของ Durkheim ซึ่งเห็นว่า การควบคุมทางสังคมมีบทบาทในการรักษาความสมดุลในสังคม โดยบรรทัดฐานและค่านิยมทำหน้าที่เป็นกาวยึดโยงที่ช่วยให้สังคมดำเนินไปได้ (Durkheim, 1893)

3.2 ทฤษฎี Conflict Theory ทฤษฎีของ Marx และนักวิชาการสำนักเดียวกันระบุว่า การควบคุมทางสังคมมักถูกใช้อย่างไม่เท่าเทียมเพื่อรักษาอำนาจของกลุ่มชนชั้นปกครอง ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคม (Marx, 1867)

3.3 ทฤษฎี Panopticism ซึ่ง Foucault กล่าวถึงการควบคุมทางสังคมผ่านการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ประชาชนปรับพฤติกรรมโดยอัตโนมัติเพราะกลัวการถูกจับตามอง (Foucault, 1995)

การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)

1. การบังคับใช้กฎหมายในฐานะกลไกการควบคุมทางสังคม

กฎหมายเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของประชาชนให้อยู่ในกรอบของสังคม โดยเฉพาะในสังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อน การบังคับใช้กฎหมายจึงช่วยลดความขัดแย้งและเสริมสร้างความยุติธรรมในสังคม (Rawls, 1971)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับค่านิยมและวัฒนธรรม

กฎหมายไม่สามารถแยกออกจากค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้ ค่านิยมทางสังคมมักมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเนื้อหาของกฎหมาย เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวในประเทศไทยที่สะท้อนถึงค่านิยมทางศาสนาและประเพณี อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายและค่านิยมอาจนำไปสู่การต่อต้าน เช่น การไม่ยอมรับกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับความเชื่อทางวัฒนธรรมในบางพื้นที่ (Fuller, 1969)

3. ความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมายในยุคดิจิทัล

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมทางไซเบอร์และการใช้เทคโนโลยีในการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทำให้กระบวนการบังคับใช้กฎหมายต้องปรับตัวเพื่อจัดการกับความท้าทายใหม่ ๆ (Lessig, 1999)

แนวคิดและกรอบทฤษฎี

1. ทฤษฎี Legal Positivism ทฤษฎีนี้เน้นว่ากฎหมายคือชุดของกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในสังคม และไม่เกี่ยวข้องกับคุณค่าทางจริยธรรมใด ๆ กฎหมายมีผลบังคับใช้เพียงเพราะได้รับการตราขึ้นอย่างถูกต้องตามกระบวนการ (Hart, 1961)

2. ทฤษฎี Legal Realism ทฤษฎีนี้เน้นว่ากระบวนการบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวบทกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้บังคับใช้ เช่น ผู้พิพากษา หรือเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงปัจจัยทางสังคมและบริบททางวัฒนธรรม (Llewellyn, 1930)

3. ทฤษฎี Social Contract Theory แนวคิดของ Rawls ชี้ให้เห็นว่ากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเป็นผลลัพธ์ของข้อตกลงร่วมกันในสังคม เพื่อสร้างความยุติธรรมและความเสมอภาค (Rawls, 1971)

การควบคุมทางสังคมในบริบทสังคมสมัยใหม่

การควบคุมทางสังคม (Social Control) ในบริบทสังคมสมัยใหม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยเฉพาะบทบาทของโซเชียลมีเดียและเทคโนโลยีการตรวจสอบและเฝ้าระวังที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลและสังคม โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Twitter, และ Instagram ได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญที่กำหนดแนวทางพฤติกรรม ผ่านการส่งเสริมบรรทัดฐานสังคมและการแสดงออกของความคิดเห็น ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีการเฝ้าระวัง เช่น กล้องวงจรปิดและระบบติดตามพฤติกรรมออนไลน์ ถูกนำมาใช้เพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมความสงบเรียบร้อยและป้องกันอาชญากรรม (Lyon, 2007)

ในประเทศไทย การควบคุมทางสังคมผ่านเทคโนโลยีได้รับความสนใจอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการใช้โซเชียลมีเดียในฐานะพื้นที่สาธารณะเพื่อวิพากษ์วิจารณ์และกำหนดบรรทัดฐานพฤติกรรมของประชาชน อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีการเฝ้าระวังมาใช้ก็ส่งผลให้เกิดคำถามเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพในสังคม (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2563)

ความสำคัญของปัญหา

1. โซเชียลมีเดียและการควบคุมพฤติกรรมทางสังคม

โซเชียลมีเดียกลายเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดและควบคุมพฤติกรรม เช่น การแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของพฤติกรรมบุคคลและการใช้มาตรการทางสังคม เช่น การแบน (boycott) หรือการสนับสนุน (support) อย่างไรก็ตาม การควบคุมพฤติกรรมผ่านโซเชียลมีเดียบางครั้งอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว หรือ cancel culture ที่สร้างผลกระทบต่อบุคคลและสังคม (Marwick & Boyd, 2014)

2. การตรวจสอบและเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี (Surveillance)

การเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี เช่น กล้องวงจรปิดและระบบตรวจจับพฤติกรรมในโลกออนไลน์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมอาชญากรรมและความสงบเรียบร้อย อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีดังกล่าวยังสร้างข้อกังวลเกี่ยวกับสิทธิความเป็นส่วนตัวและการใช้อำนาจเกิน

ขอบเขตของรัฐ เช่น การสอดส่องข้อมูลของประชาชนในนามของความมั่นคง (Foucault, 1995; Zuboff, 2019)

แนวคิดและกรอบทฤษฎี

1. ทฤษฎี Surveillance Theory ซึ่ง Michel Foucault เสนอแนวคิด Panopticism ที่เน้นบทบาทของการเฝ้าระวังในฐานะเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของสังคม โดยผู้ถูกเฝ้าระวังจะปรับตัวตามกฎเกณฑ์เพราะความรู้สึกว่าตนเองอาจถูกจับตามองอยู่ตลอดเวลา (Foucault, 1995)

2. ทฤษฎี Networked Publics เป็นแนวคิดของ Marwick & Boyd ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโซเชียลมีเดียสร้างพื้นที่สาธารณะเชื่อมโยงกันในโลกออนไลน์ ซึ่งประชาชนสามารถกำหนดและแสดงออกถึงบรรทัดฐานทางสังคมได้ แต่ก็เสี่ยงต่อความไม่สมดุลระหว่างเสรีภาพและการควบคุมพฤติกรรม (Marwick & Boyd, 2014)

2. ทฤษฎี Privacy Paradox ซึ่ง Shoshana Zuboff เสนอว่าในยุคข้อมูลข่าวสาร แม้ผู้คนจะตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นส่วนตัว แต่กลับแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัวของตนเองเพื่อรับประโยชน์จากเทคโนโลยี ทำให้เกิดความขัดแย้งในกระบวนการควบคุมพฤติกรรม (Zuboff, 2019)

ผลกระทบจากเทคโนโลยีและดิจิทัล

การพัฒนาเทคโนโลยีและการเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้ส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อกลไกการควบคุมทางสังคมในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในแง่ของการควบคุมพฤติกรรมทางสังคมและการเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นำไปสู่การกำหนดบรรทัดฐานใหม่ ๆ ที่ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือระบบยุติธรรมเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงพฤติกรรมที่เกิดจากการรับรู้ของสังคมในโลกดิจิทัลที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกันมากขึ้น

1. โซเชียลมีเดียและการควบคุมพฤติกรรมทางสังคม

โซเชียลมีเดียได้กลายเป็นแพลตฟอร์มที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมยุคใหม่ ผู้คนสามารถใช้โซเชียลมีเดียในการแสดงออกทางความคิดเห็น การแชร์ข้อมูล และการสร้างเครือข่ายทางสังคม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมค่านิยมที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม การใช้โซเชียลมีเดียยังมีผลกระทบในแง่ลบ เช่น การควบคุมพฤติกรรมของบุคคลโดยการวิจารณ์หรือคว่ำบาตร (cancel culture) และการสร้าง

มาตรฐานใหม่ในด้านความเหมาะสมของพฤติกรรมในสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคล (Marwick & Boyd, 2014)

การควบคุมพฤติกรรมทางสังคมในบริบทนี้มีทั้งในด้านบวกและลบ ขึ้นอยู่กับการใช้โซเชียลมีเดียในเชิงบวกที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือการพัฒนาแนวทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง แต่ก็มีความเสี่ยงที่สามารถนำไปสู่การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและการสร้างความกดดันจากสังคม เช่น การปฏิเสธความคิดเห็นที่ไม่เป็นที่ยอมรับหรือการกดดันให้บุคคลต้องสอดคล้องกับมาตรฐานทางสังคมที่สร้างขึ้นบนโซเชียลมีเดีย (boyd, 2014)

2. การตรวจสอบและเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี (Surveillance)

การเฝ้าระวังผ่านเทคโนโลยี (surveillance) มีบทบาทสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมในสังคมยุคใหม่ โดยเฉพาะในด้านการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันอาชญากรรม เทคโนโลยีการเฝ้าระวัง เช่น กล้องวงจรปิด (CCTV), การติดตามพฤติกรรมผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการติดตามข้อมูลส่วนบุคคลผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ สามารถช่วยตรวจสอบและควบคุมพฤติกรรมของประชาชนได้ในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่สาธารณะและในโลกออนไลน์ (Lyon, 2007)

อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าระวังและตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลยังเป็นประเด็นที่ท้าทายในแง่ของสิทธิส่วนบุคคลและเสรีภาพในการแสดงออก (Foucault, 1995). ในขณะที่การเฝ้าระวังสามารถช่วยลดอาชญากรรมและเสริมสร้างความมั่นคงในสังคม แต่ในบางกรณี การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้สามารถทำให้ประชาชนรู้สึกถูกรับผิดชอบหรือถูกจำกัดเสรีภาพในการดำเนินชีวิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจระหว่างพลเมืองและรัฐ (Zuboff, 2019)

การตรวจสอบและเฝ้าระวังทางเทคโนโลยียังสามารถเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยสังคม เช่น การเฝ้าระวังการกระทำความผิดทางออนไลน์ ซึ่งช่วยป้องกันการแพร่กระจายของข้อมูลที่เป็นอันตรายหรืออาชญากรรมไซเบอร์ แต่ก็อาจนำไปสู่ความเสี่ยงในการละเมิดความเป็นส่วนตัวของบุคคลในระดับที่ไม่สามารถควบคุมได้ (Lyon, 2007)

ความเปลี่ยนแปลงในค่านิยมและโครงสร้างสังคม

การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมและโครงสร้างสังคมในยุคสมัยใหม่ได้รับอิทธิพลจากหลากหลายปัจจัย โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดบรรทัดฐานทางสังคม และบทบาทของสถาบันที่เคยมีอิทธิพลในสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และการเมือง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้คือ การเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการลดบทบาทของสถาบันแบบดั้งเดิม เช่น ครอบครัวและชุมชน ที่มีบทบาทในการควบคุมและกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม

1. การเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ในสังคมสมัยใหม่ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อันเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายของประชากรจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง การพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลที่มีความรวดเร็ว ทำให้คนจากหลากหลายวัฒนธรรมและภูมิหลังสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน การเปิดรับและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดค่านิยมในสังคมที่มีความหลากหลายมากขึ้น (Appadurai, 1996)

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดการปรับตัวทั้งในด้านการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ และการร่วมมือกันในสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดความท้าทายใหม่ ๆ ในด้านการควบคุมทางสังคม เนื่องจากค่านิยมจากต่างวัฒนธรรมอาจขัดแย้งกันเอง หรือมีมิติความที่แตกต่างในบางประเด็น เช่น ความแตกต่างในด้านศาสนา การเมือง หรือสิทธิและเสรีภาพของบุคคล (Giddens, 2009)

2. การลดบทบาทของสถาบันแบบดั้งเดิม เช่น ครอบครัวและชุมชน

สถาบันแบบดั้งเดิม เช่น ครอบครัวและชุมชนในสังคมยุคเก่า มีบทบาทสำคัญในการกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกผ่านการกำหนดบรรทัดฐานที่มีมาตรฐาน โดยเฉพาะในด้านศีลธรรมและการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและประเพณี อย่างไรก็ตาม ในสังคมสมัยใหม่ บทบาทของสถาบันเหล่านี้เริ่มลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา การเมือง และเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความเป็นอิสระและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้นในแต่ละบุคคล

การเปลี่ยนแปลงนี้ได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย เช่น การแยกตัวออกจากครอบครัวเพื่อทำงานในเมืองใหญ่ หรือการยอมรับบทบาทใหม่ของผู้หญิงในสังคมที่ส่งผลต่อโครงสร้างของครอบครัวแบบดั้งเดิม การลดบทบาทของชุมชนในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกก็ทำให้เกิดคำถามใหม่ ๆ เกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้งทางสังคมและวัฒนธรรม (Bauman, 2000)

แนวคิดและกรอบทฤษฎี

1. ทฤษฎี Cultural Globalization ในทฤษฎีเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Globalization) นักวิชาการ เช่น Arjun Appadurai (1996) ได้ชี้ให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่มีความรวดเร็วและไม่จำกัดในระดับสากล ซึ่งส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม สังคมที่มีการผสมผสานระหว่างค่านิยมและประเพณีจากต่างวัฒนธรรมจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

2. ทฤษฎี Individualization ในทฤษฎีของ Zygmunt Bauman (2000) การเปลี่ยนแปลงในสังคมสมัยใหม่ได้ส่งผลให้เกิดแนวโน้มในสังคมที่เน้นความเป็นอิสระของบุคคลมากขึ้น โดยการลดบทบาทของสถาบันดั้งเดิม เช่น ครอบครัวและชุมชนในการกำหนดและควบคุมพฤติกรรม ทำให้บุคคลมีเสรีภาพในการเลือกวิถีชีวิตและค่านิยมของตนเอง ซึ่งส่งผลกระหนาบต่อการควบคุมทางสังคมในระดับบุคคลและสังคม

3. ทฤษฎี Social Solidarity ซึ่ง Emile Durkheim (1893) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง Social Solidarity ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีค่านิยมและสถาบันที่ร่วมกันทำงานสร้างความมั่นคงในสังคม หากสถาบันดั้งเดิมเช่น ครอบครัวและชุมชนเริ่มมีบทบาทลดลง อาจส่งผลให้เกิดความท้าทายในการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในสังคม

บทบาทของการบังคับใช้กฎหมายในบริบทปัจจุบัน

การบังคับใช้กฎหมายเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบและสงบเรียบร้อยในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยุคที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างต่อเนื่อง ในบริบทปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมาย

ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของประชาชนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือในการปกป้องสิทธิมนุษยชนและสร้างคุณธรรมในสังคม

ความสำคัญของกฎหมาย

1. กฎหมายในฐานะเครื่องมือรักษาความสงบเรียบร้อย

กฎหมายมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยการกำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคม การบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยให้กับประชาชนและการดำเนินชีวิตในสังคม ตัวอย่างเช่น กฎหมายอาญาและกฎหมายจราจรที่มีบทลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดและส่งเสริมให้ผู้คนปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งขึ้น (Miller, 2014)

ในทางสังคมวิทยา การบังคับใช้กฎหมายในฐานะเครื่องมือรักษาความสงบเรียบร้อยนั้นมักได้รับการวิเคราะห์ผ่านแนวคิดของ Functionalism ซึ่งเชื่อว่า การควบคุมทางสังคมและการบังคับใช้กฎหมายช่วยรักษาความสมดุลในสังคม (Durkheim, 1893) การมีระเบียบกฎเกณฑ์ช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างไม่ขัดแย้งและเกิดความร่วมมือในสังคม

2. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน

นอกจากการรักษาความสงบเรียบร้อยแล้ว กฎหมายยังมีบทบาทสำคัญในการปกป้องสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถมองข้ามได้ในสังคมสมัยใหม่ การบังคับใช้กฎหมายในรูปแบบนี้ช่วยรับประกันว่าบุคคลทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและไม่ถูกละเมิดสิทธิพื้นฐาน การปกป้องสิทธิมนุษยชนไม่เพียงแต่เป็นเรื่องของการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ประชาชนทุกคนสามารถใช้สิทธิของตนได้อย่างเสรีและปลอดภัย (Hogg, 2014)

ตัวอย่างเช่น การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสตรี สิทธิของชนกลุ่มน้อย หรือการคุ้มครองผู้ด้อยโอกาสในสังคม กฎหมายเหล่านี้มีบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมทางสังคมและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม (Sen, 2009) นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างกลไกในการตรวจสอบและให้คุณธรรมในการแก้ไขข้อพิพาทระหว่างบุคคลหรือกลุ่มในสังคม

3. การบังคับใช้กฎหมายในยุคปัจจุบัน

ในบริบทปัจจุบัน การบังคับใช้กฎหมายต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งทำให้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายต้องไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการป้องกันอาชญากรรม แต่ยังต้องเป็นกลไกที่ช่วยปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมายในสังคมสมัยใหม่ต้องเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี, ความหลากหลายของค่านิยมในสังคมที่มีความแตกต่างกัน, และการบังคับใช้กฎหมายในบริบทที่มีความขัดแย้งทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม

1. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี

การพัฒนาเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และได้สร้างความท้าทายใหม่ในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการกระทำผิดที่เกิดขึ้นทางออนไลน์ เช่น อาชญากรรมไซเบอร์ (cybercrime) การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล (privacy violations) และการแพร่กระจายของข้อมูลเท็จ (fake news) ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และแพร่หลายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Zittrain, 2008)

การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นเรื่องที่ซับซ้อน เนื่องจากการกำหนดกฎหมายให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต้องการการปรับปรุงและการพัฒนากฎหมายที่มีความยืดหยุ่นและทันสมัย นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายข้ามพรมแดนในโลกออนไลน์ยังต้องเผชิญกับปัญหาด้านอำนาจและการประสานงานระหว่างประเทศ (Slobogin, 2017)

2. การเผชิญหน้ากับความหลากหลายของค่านิยม

ในสังคมสมัยใหม่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและค่านิยม, การบังคับใช้กฎหมายต้องเผชิญกับความท้าทายในการรักษาความยุติธรรมและความเท่าเทียมในแต่ละกลุ่ม

ต่าง ๆ การที่ผู้คนในสังคมมาจากพื้นเพทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อาจทำให้เกิดความขัดแย้งในเรื่องของการตีความกฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมาย (Taylor, 1992) ตัวอย่างเช่นกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิผู้หญิงหรือสิทธิของชนกลุ่มน้อยในบางประเทศอาจมีการตีความที่แตกต่างกันตามค่านิยมทางวัฒนธรรม ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีความท้าทายในการสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิของบุคคลและค่านิยมในสังคม (Sandel, 2009)

นอกจากนี้ การที่สังคมมีความหลากหลายยังส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการตอบสนองต่อการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การมีความคิดเห็นที่ต่างกันเกี่ยวกับบทลงโทษที่เหมาะสม หรือการตีความความยุติธรรมในมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งอาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายในสังคมที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรม (Habermas, 1996)

3. การบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่มีข้อขัดแย้งทางการเมือง

ในบางประเทศหรือบางภูมิภาคที่มีความขัดแย้งทางการเมือง การบังคับใช้กฎหมายสามารถกลายเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่ถูกใช้เพื่อสนับสนุนกลุ่มหรือรัฐบาลที่มีอำนาจ ซึ่งส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมอาจถูกบิดเบือนและไม่เป็นธรรม (Shklar, 1998) การบังคับใช้กฎหมายในสถานะที่มีการแบ่งแยกทางการเมืองสูงมักพบว่าเป็นปัญหาในการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของรัฐ

การขัดแย้งทางการเมืองทำให้เกิดความยากลำบากในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นกลางและเท่าเทียม โดยเฉพาะในกรณีที่ถูกกฎหมายถูกใช้เป็นเครื่องมือในการปราบปรามฝ่ายค้านหรือกลุ่มที่มีความเห็นต่าง (Friedman, 2005) การสร้างระบบการบังคับใช้กฎหมายที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหา

กรณีศึกษา: การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยและตัวอย่างจากต่างประเทศ

การบังคับใช้กฎหมายเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรมในสังคม ในแต่ละประเทศมีระบบการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และการเมือง ในส่วนนี้จะนำเสนอกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย รวมถึงตัวอย่างจากต่างประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้เห็นถึงการนำหลักการเหล่านี้ไปใช้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน

1. การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย

ในประเทศไทย, การบังคับใช้กฎหมายมักจะได้รับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือมีปัญหาความขัดแย้งในสังคม ซึ่งทำให้การบังคับใช้กฎหมายบางครั้งอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก

หนึ่งในตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนน ในประเทศไทย การบังคับใช้กฎหมายจราจรในช่วงที่ผ่านมาได้รับการพัฒนาและมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดขึ้น เช่น การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการใช้หมวกนิรภัยและการดื่มแอลกอฮอล์ขณะขับขี่ แต่ในทางปฏิบัติยังคงพบว่า การบังคับใช้กฎหมายนี้ไม่ได้มีความสม่ำเสมอในทุกพื้นที่ และยังคงมีปัญหาจากการทุจริต การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่ทั่วถึง และการขาดความตระหนักรู้ในเรื่องความปลอดภัยของผู้ขับขี่ (Dhammasiri, 2013)

อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต ในประเทศไทย แม้ว่าจะมีการจัดตั้งองค์กรต่างๆ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ป.ช.) และมีการออกกฎหมายที่เข้มงวดขึ้นเพื่อจัดการกับการทุจริต แต่การบังคับใช้กฎหมายยังคงเป็นเรื่องท้าทาย เนื่องจากมีปัญหาด้านการเมืองและความไม่โปร่งใสในกระบวนการทางกฎหมายที่ทำให้การดำเนินการไม่ได้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ (Thitiporn, 2018)

2. ตัวอย่างจากต่างประเทศ: ระบบการบังคับใช้กฎหมายในประเทศที่มีความหลากหลาย

การบังคับใช้กฎหมายในประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ สหราชอาณาจักร มีความท้าทายที่แตกต่างจากประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการรับมือกับกลุ่มชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและค่านิยม

- **สหรัฐอเมริกา** มีระบบการบังคับใช้กฎหมายที่ยึดหลัก **Federalism** ซึ่งหมายถึง การแบ่งอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลของรัฐต่างๆ แต่ละรัฐมีการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกันไปตามสภาพทางสังคมและค่านิยมในแต่ละรัฐ ตัวอย่างเช่น ในรัฐที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวฮิสแปนิก อาจจะมีการบังคับใช้กฎหมายที่เน้นการ

คุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์นี้มากขึ้น แต่ในรัฐที่มีความเชื่อทางศาสนาเข้มงวด อาจจะมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีผลกระทบต่อการแสดงออกทางศาสนาและค่านิยมของกลุ่มต่างๆ มากขึ้น (Hall, 2008)

- **สหราชอาณาจักร** เป็นตัวอย่างของประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายในบริบทนี้ต้องคำนึงถึงสิทธิของชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวมุสลิม ชาวเชื้อสายแอฟริกัน หรือชาวเอเชีย โดยมีการพัฒนานโยบายการบังคับใช้กฎหมายที่เน้นการรักษาความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงการรับรู้ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการให้การคุ้มครองทางกฎหมายแก่กลุ่มต่างๆ เพื่อสร้างความยุติธรรมในสังคม (Cohen, 2007)

ตัวอย่างจากทั้งสองประเทศนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับบริบทและความหลากหลายทางสังคม ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่มีความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงการเคารพในสิทธิและค่านิยมของกลุ่มต่างๆ ในสังคม

การวิเคราะห์ความท้าทายและโอกาสในการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคมในสังคมสมัยใหม่

การบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคมในสังคมสมัยใหม่มีความท้าทายและโอกาสที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ ความท้าทายที่ต้องเผชิญและโอกาสที่สามารถใช้เพื่อพัฒนาระบบการควบคุมและบังคับใช้กฎหมายในยุคปัจจุบัน

ความท้าทายในการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคม

1. ความขัดแย้งระหว่างค่านิยมแบบดั้งเดิมกับความเปลี่ยนแปลงในสังคม

หนึ่งในความท้าทายที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายในสังคมสมัยใหม่คือความขัดแย้งระหว่างค่านิยมแบบดั้งเดิมกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม ค่านิยมที่มีอยู่ในสังคมมักจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในระดับหนึ่ง เช่น การยอมรับสิทธิของกลุ่มชนชาติพันธุ์, สิทธิของผู้หญิง, หรือการยอมรับความหลากหลายทางเพศในบางสังคม ซึ่งอาจขัดแย้งกับค่านิยมดั้งเดิมของสังคมนั้นๆ

เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การเพิ่มขึ้นของกลุ่มคนที่มีค่านิยมที่แตกต่างจากสังคมดั้งเดิม ก็อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจหรือความตึงเครียดระหว่างกลุ่มต่างๆ การปรับตัวให้กฎหมายสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้จึงเป็นความท้าทายที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย (Sandel, 2009)

2. ปัญหาความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงกฎหมาย

อีกหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการบังคับใช้กฎหมายคือการเข้าถึงกฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสหรือกลุ่มที่มีสถานะทางเศรษฐกิจไม่ดี การขาดความรู้และทรัพยากรในการเข้าถึงบริการทางกฎหมายทำให้กลุ่มเหล่านี้มักไม่สามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติและความไม่ยุติธรรมในสังคม (Galanter, 1983)

การแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องมีกลไกในการทำให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมในการเข้าถึงกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย โดยไม่พึ่งพาความสามารถทางการเงินหรือความรู้ทางกฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกัน

โอกาสในการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคม

1. การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย

การพัฒนาเทคโนโลยีเป็นโอกาสที่สำคัญในการปรับปรุงระบบการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีสามารถช่วยในการตรวจจับและป้องกันอาชญากรรมได้ในหลายรูปแบบ เช่น การใช้ กล้องวงจรปิด (CCTV) ในการติดตามและเฝ้าระวังพื้นที่สาธารณะ, การใช้ ระบบ AI ในการตรวจจับพฤติกรรมอาชญากรรมออนไลน์, หรือการใช้ เทคโนโลยีการเฝ้าระวัง ในการตรวจจับการกระทำผิดในระดับสากล

ตัวอย่างเช่น ในการต่อสู้กับอาชญากรรมไซเบอร์, การใช้ ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ บิ๊กดาต้า ช่วยในการติดตามการกระทำผิดในโลกออนไลน์ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งจะช่วยลดอัตราการกระทำผิดและการกระจายข้อมูลที่ผิดกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Zittrain, 2008)

2. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการควบคุมทางสังคม

การบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคมที่มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐ, องค์กรเอกชน, และภาคประชาสังคม โดยการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายในการบังคับใช้กฎหมายร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ เช่น ตำรวจ, อัยการ, หน่วยงานตรวจสอบ และองค์กรชุมชน สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้

ตัวอย่างเช่น การร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในระดับท้องถิ่นและภาครัฐในโครงการป้องกันอาชญากรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและยุติธรรมสำหรับทุกคนในสังคม (Friedman, 2005)

สรุป

การควบคุมทางสังคมและการบังคับใช้กฎหมายเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบในสังคม โดยทั้งสองปัจจัยนี้มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและจัดการกับปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในสังคมสมัยใหม่ การควบคุมทางสังคมเกี่ยวข้องกับ การควบคุมและการปรับพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การควบคุมทางสังคมที่ไม่เป็นทางการและการควบคุมทางสังคมที่เป็นทางการ ในขณะที่การบังคับใช้กฎหมายทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและรักษาสติของประชาชนเพื่อสร้างความยุติธรรมในสังคม ในการบังคับใช้กฎหมายและการควบคุมทางสังคมในสังคมสมัยใหม่ และช่วยหาทางออกที่ดีที่สุดในการสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและเป็นระเบียบอย่างยั่งยืนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2563). เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม: ความท้าทายของการควบคุมทางสังคมในยุคดิจิทัล. วารสารรัฐศาสตร์, 42(3), 75-93.
- ธีรวุฒิ นิลเพ็ชร. (2565). ความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตพอร์ทัล จำกัด.
- ปราโมทย์ นาครทรรพ. (2561). ความยุติธรรมในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย: บทเรียนจากสังคมไทย. วารสารนิติศาสตร์, 38(2), 45-60.

- สุกัญญา ธรรมชัย. (2563). การปรับตัวของกลไกการควบคุมทางสังคมในยุคดิจิทัล. วารสารสังคมศาสตร์, 17(3), 45-60.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2562). ผลกระทบของสังคมเมืองต่อการควบคุมทางสังคม. วารสารสังคมศาสตร์, 17(2), 67-81.
- เสกสัน เครือคำ. (2564). มุมมองด้านอาชญาวิทยาต่อแนวทางการควบคุมอาชญากรรม. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- อินทรา วงศ์วิศาล. (2565). ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมไทย: โอกาสและความท้าทาย. วารสารรัฐศาสตร์, 29(1), 123-140.
- Appadurai, A. (1996). *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. University of Minnesota Press.
- Bauman, Z. (2000). *Liquid Modernity*. Polity Press.
- Berger, P. L., & Luckmann, T. (1967). *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. Penguin Books.
- Boyd, d. (2014). *It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens*. Yale University Press.
- Cohen, S. (2007). *States of Denial: Knowing About Atrocities and Suffering*. Polity Press.
- Dhammasiri, P. (2013). Road Safety and Law Enforcement in Thailand. *Asian Transport Studies*, 2(1).
- Dicey, A. V. (1885). *Introduction to the Study of the Law of the Constitution*. Macmillan.
- Durkheim, E. (1893). *The Division of Labour in Society*. The Free Press.
- Foucault, M. (1995). *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. Vintage.
- Friedman, L. M. (2005). *The Legal System: A Social Science Perspective*. Russell Sage Foundation.
- Fuller, L. L. (1969). *The Morality of Law*. Yale University Press.
- Galanter, M. (1983). Why the "Haves" Come Out Ahead: Speculations on the Limits of Legal Change. *Law & Society Review*, 9(1).

- Giddens, A. (1990). *The Consequences of Modernity*. Stanford University Press.
- Giddens, A. (2009). *Sociology* (6th ed.). Polity Press.
- Gurr, T. R. (1993). *Minorities at Risk: A Global View of Ethnopolitical Conflicts*. United States Institute of Peace Press.
- Habermas, J. (1996). *Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy*. MIT Press.
- Hall, S. (2008). *The Politics of Race and Class in the United States*. HarperCollins.
- Hart, H. L. A. (1961). *The Concept of Law*. Oxford University Press.
- Hogg, R. (2014). *Principles of Criminal Law*. Oxford University Press.
- Lessig, L. (1999). *Code and Other Laws of Cyberspace*. Basic Books.
- Llewellyn, K. (1930). *The Bramble Bush: On Our Law and Its Study*. Oceana Publications.
- Lyon, D. (2007). *Surveillance Studies: An Overview*. Polity Press.
- Marwick, A., & Boyd, D. (2014). "Networked Privacy: How Teenagers Negotiate Context in Social Media." *New Media & Society*, 16(7), 1051-1067.
- Marx, K. (1867). *Capital: Critique of Political Economy*. Penguin Classics.
- Miller, L. (2014). *Criminal Justice: A Brief Introduction*. Pearson Education.
- Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Harvard University Press.
- Ross, E. A. (1901). *Social Control: A Survey of the Foundations of Order*. Macmillan.
- Sandel, M. (2009). *Justice: What's the Right Thing to Do?* Farrar, Straus and Giroux.
- Sen, A. (2009). *The Idea of Justice*. Harvard University Press.
- Shklar, J. N. (1998). *The Faces of Injustice*. Yale University Press.
- Slobogin, C. (2017). *Privacy at the Margins*. Oxford University Press.
- Taylor, C. (1992). *Multiculturalism and "The Politics of Recognition"*. Princeton University Press.
- Thitiporn, S. (2018). *Corruption and Governance in Thailand: Challenges and Perspectives*. *Thai Journal of Political Science*, 15(2).

Zittrain, J. (2008). *The Future of the Internet and How to Stop It*. Yale University Press.

Zuboff, S. (2019). *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*. PublicAffairs.